

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародні системи та глобальний розвиток

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародна інформаційна безпека»

вид дисципліни за вибором

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«28» серпня 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к. політ. наук, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Ірина ЗАСТАВА.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «26» серпня 2020 року № 1

Завідувачка кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна інформаційна безпека»

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформаційна безпека»

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА – БЕРЕНДА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні системи та глобальний розвиток» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна інформаційна безпека» підготовки магістра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: ознайомити здобувачів з особливостями сучасного стану міжнародних відносин; виявлення основних факторів й тенденцій, які впливають на глобальний політичний процес і визначають вектори його розвитку; з'ясування змісту ідей та аналітичних підходів теоретичних шкіл, які існують в сучасних дослідженнях глобальної політики, розуміння й їх критичне оцінювання, вміння використовувати підходи цих шкіл у практичній діяльності – для аналізу поточних проблем глобальної політики; оволодіння аналітичними навичками з розробки й прийняття рішень в глобальній політиці; розуміння природи сучасної глобальної політики.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни полягають у формуванні:
загальних компетентностей

- ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- фахових компетентностей:
- СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.
- СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.
- СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.
- СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.
- СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.
- СК11. Здатність аналізувати природу та джерела зовнішньої політики, еволюцію підходів до її формування та здійснення, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.
- СК12. Здатність аналізувати природу, динаміку, принципи європейської та євроатлантичної інтеграції.
- СК14. Здатність оцінювати зміст та основні напрями діяльності міжнародних організацій в сфері безпеки та сучасних стратегій забезпечення міжнародної інформаційної безпеки.

1.3. Кількість кредитів – 5

1.4. Загальна кількість годин – 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
1-й	-й
Лекції	
18 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
18 год.	год.
Самостійна робота	
114 год. (в т.ч. інд. завдання)	год.
Індивідуальні завдання	
30 год. курсова робота	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні досягти таких результатів навчання:

Матриця відповідності освітнього компонента ВБ5. «Міжнародні системи та глобальний розвиток», методів навчання та форм оцінювання, які використовуються, програмним результатам навчання, визначеним освітньо-професійною програмою «Міжнародна інформаційна безпека»

ВБ5. Міжнародні системи та глобальний розвиток

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
РН1. Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями, метод усного викладу знань, аналітичний метод, індуктивний метод, дедуктивний метод.	усне опитування, підготовка доповідей на практичних заняттях; оцінювання: виступів з доповідями, письмової екзаменаційної роботи
РН5. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.	-/-	-/-
РН8. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.	-/-	-/-
РН9. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у	-/-	-/-

сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.		
РН10. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.	-/-	-/-
РН18. Здійснювати діяльність у дипломатичній та інших суміжних сферах міжнародного співробітництва.	-/-	-/-
РН19. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.	-/-	-/-
РН20. Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	-/-	-/-

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1: Теоретико-методологічні засади міжнародних систем та глобального розвитку.

Глобалістика як наука. «Міжнародні системи та глобальний розвиток» як навчальна дисципліна та об'єкт наукового аналізу. Глобалізація як історичний процес, як історична епоха, як фундаментальна матриця сучасних міжнародних систем. Поняття і сутність глобалізації і глобалістики. Сучасні концепції глобалізації. Концептуально-теоретичні засади дослідження міжнародних систем та глобального розвитку Теоретико-методологічні засади міжнародних систем та глобального розвитку Методологічні виміри глобального розвитку. Синергетична парадигма глобального розвитку.

Тема 2: Глобалізація і регіоналізація. Місце і роль національної держави у міжнародних системах.

Вестфальський мир і його значення для становлення системи національних держав у Європі. Принцип суверенітету, його зміст і еволюція. Нація і держава, нація етнічна і політична. Еволюція національних держав в умовах глобалізації. Ієрархія та класифікація національних держав. Супердержава і глобальний світ. Місце національних держав серед глобальних гравців.

Тема 3: Філософія і архітектура постбіполярного світу. Політологічні концепції глобального розвитку.

Еволюція біполярного світу. «Червона» хвиля глобалізації: триумф і колапс комунізму у XX столітті. Україна у контексті біполярного світу. Початок та завершення третьої світової, «холодної війни». Причини та наслідки результатів «холодної війни». Комунізм версус лібералізм. Лібералізм як ідеологія переможців та ідейна основа глобалізації: філософія, витоки, прояви, різновиди. Альтернатива глобального розвитку від Фукуями до Хантінгтона.

Тема 4: Політичний простір глобального світу і світовий порядок. Цивілізаційна парадигма у сучасній глобалістиці.

Світовий порядок: суть та параметри. Політичні концепції нового світового порядку. Цивілізація як категорія глобального політичного аналізу. Цивілізація як ключовий геополітичний гравець. Еволюція поняття «цивілізація» та його використання в дослідженні міжнародних відносин. Становлення цивілізаційної теорії. Типологія локальних цивілізацій. Політичний час глобального світу. Політичний простір глобального світу. Проблема взаємодії цивілізацій і характер її впливу на міжнародні відносини. Проблема цивілізаційної ідентифікації України. Україна в контексті світових цивілізацій.

Тема 5: Глобальні міжнародні системи. Ієрархія, структура, закономірності еволюції та взаємодії.

Поняття і структура. Ієрархія міжнародних систем та принципи еволюції та взаємодії. Типи міжнародних систем. Основні характеристики Вестфальської системи. Особливості Віденської міжнародної системи. Проблема перебудови міжнародних відносин після Першої світової війни. Версальсько-Вашингтонська система. Ялтинсько-Постдамська міжнародна система. Формування сучасної міжнародної системи.

Тема 6: Цивілізаційні ключові гравці глобального розвитку (США, ЄС, Китай і АТР, мусульманський світ).

Ідентичність північноамериканської цивілізації. Геополітична природа становлення США як наддержави. Від ізоляціонізму до гегемонізму. Світове панування чи світове лідерство.

Геополітичний реванш чи соціально-економічний прорив. Конфуціанська цивілізація: філософія, ідентичність, потенціал. Феномен сучасного Китаю. Перспектива світового порядку і шанси на зміну лідера. Азійськотихоокеанський регіон – зона глобального прискорення. Цивілізаційна матриця мусульманського світу. Глобальна енергетика і мусульманський світ. Зіткнення цивілізацій – від доктрини до глобального конфлікту.

Тема 7: Економічна глобалізація: ТНК, світова фінансова система, постіндустріальна економічна епоха.

Економіка – фундаментальна матриця глобалізації. Від постіндустріального до інформаційного суспільства. ТНК і національні держави. Глобальна енергетика: генеза та актуалізація. Монетаризація глобального економічного простору. Торгівля у контексті ХХ віку. СОТ: міжнародна конкуренція та національний суверенітет. До питання про світовий уряд і глобальне управління.

Тема 8: Місце і роль управління в становленні систем сталого розвитку в умовах глобальної трансформації

Управлінська діяльність в міжнародних системах як предмет соціально-філософської рефлексії. Роль управління у становленні міжнародних систем сталого розвитку в умовах глобалізації. Національні держави і ТНК як головні суб'єкти сучасного світовлаштування. Держава як структурозумовлюючий суб'єкт світової системи: плюси і мінуси сучасного державотворення. Проблеми управління у становленні системи сталого розвитку: зарубіжний і вітчизняний контекст. Інновації як основа розвитку сучасного соціуму, економічного зростання і цивілізаційного розвитку. Управління глобальною системою в умовах нелінійного мислення, невизначеності та альтернативності.

Тема 9: Україна в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції в умовах глобального розвитку.

Україна в контексті європейської інтеграції та глобалізації. Переваги і недоліки вступу

України до НАТО. Місце і роль України в глобалізаційних процесах. Роль самоорганізаційних процесів в євроінтеграції. Основні напрями та механізми підвищення євроінтеграційної політики. Формування ноосферної концепції регіону в умовах глобального розвитку.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	прак	інд	с.р.		л	п	прак	інд	с.р.
Тема 1: Теоретико-методологічні засади міжнародних систем та глобального розвитку.	13	2	2			9						
Тема 2: Глобалізація і регіоналізація. Місце і роль національної держави у міжнародних системах.	13	2	2			9						
Тема 3: Філософія і архітектура постбіполярного світу. Політологічні концепції глобального розвитку.	13	2	2			9						
Тема 4: Політичний простір глобального світу і світовий порядок. Цивілізаційна парадигма у сучасній глобалістиці.	13	2	2			9						
Тема 5: Глобальні міжнародні системи. Ієрархія, структура, закономірності еволюції та взаємодії.	13	2	2			9						
Тема 6: Цивілізаційні ключові гравці глобального розвитку (США, ЄС, Китай і АТР, мусульманський світ).	13	2	2			9						
Тема 7: Економічна глобалізація: ТНК, світова фінансова система, постіндустріальна економічна епоха.	14	2	2			10						
Тема 8: Місце і роль управління в становленні систем сталого розвитку в умовах глобальної трансформації	14	2	2			10						

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	прак	інд	с.р.		л	п	прак	інд	с.р.
Тема 9: Україна в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції в умовах глобального розвитку	14	2	2			10						
Курсова робота	30				30							
Усього годин	150	18	18		30	84						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1: Теоретико-методологічні засади міжнародних систем та глобального розвитку.	2
2.	Тема 2: Глобалізація і регіоналізація. Місце і роль національної держави у міжнародних системах.	2
3.	Тема 3: Філософія і архітектура постбіполярного світу. Політологічні концепції глобального розвитку.	2
4.	Тема 4: Політичний простір глобального світу і світовий порядок. Цивілізаційна парадигма у сучасній глобалістиці.	2
5.	Тема 5: Глобальні міжнародні системи. Ієрархія, структура, закономірності еволюції та взаємодії.	2
6.	Тема 6: Цивілізаційні ключові гравці глобального розвитку (США, ЄС, Китай і АТР, мусульманський світ).	2
7.	Тема 7: Економічна глобалізація: ТНК, світова фінансова система, постіндустріальна економічна епоха.	2
8.	Тема 8: Місце і роль управління в становленні систем сталого розвитку в умовах глобальної трансформації	2
9.	Тема 9: Україна в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції в умовах глобального розвитку	2
	Разом	18

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1: Теоретико-методологічні засади міжнародних систем та глобального розвитку. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	9
2.	Тема 2: Глобалізація і регіоналізація. Місце і роль національної держави у міжнародних системах. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	9
3.	Тема 3: Філософія і архітектура постбіполярного світу. Політологічні концепції глобального розвитку. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	9
4.	Тема 4: Політичний простір глобального світу і світовий порядок. Цивілізаційна парадигма у сучасній глобалістиці. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	9
5.	Тема 5: Глобальні міжнародні системи. Ієрархія, структура, закономірності еволюції та взаємодії. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	9
6.	Тема 6: Цивілізаційні ключові гравці глобального розвитку (США, ЄС, Китай і АТР, мусульманський світ). <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	9
7.	Тема 7: Економічна глобалізація: ТНК, світова фінансова система, постіндустріальна економічна епоха. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	10
8.	Тема 8: Місце і роль управління в становленні систем сталого розвитку в умовах глобальної трансформації <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	10
9.	Тема 9: Україна в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції в умовах глобального розвитку <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, підготовка доповідей.	10
10.	Курсова робота	30
	Разом	114

6. Індивідуальні завдання

Програмою дисципліни «Міжнародні системи та глобальний розвиток» передбачена курсова робота.

Робота повинна мати чітку і логічну структуру, складовими якої є вступ, основна частина та висновки.

У вступі необхідно обґрунтувати актуальність обраної теми, її значимість, провести аналіз джерельної та історіографічної бази, визначити мету і завдання курсової роботи,

предмет та об'єкт, хронологічні рамки, вказати методи дослідження, що використовувались під час написання курсової роботи.

У процесі написання основної частини необхідно відповідно до плану розкрити суть вибраної теми. Обов'язково окремим питанням виділяються проблемні й дискусійні аспекти дослідження. При цьому наводяться аналітичні матеріали, подається їх аналіз.

У висновках курсової роботи підводяться підсумки з усіх висвітлених питань, визначаються шляхи і напрями вирішення проблемних аспектів теми. Рекомендації можуть бути розроблені студентом як самостійно, так і через узагальнення пропозицій, що містяться у літературних джерелах.

Наявність у роботі ілюстрацій, які називаються «рисунками» (схеми, діаграми, графіки), дає змогу викласти матеріал більш доказово, полегшує його сприйняття.

6.1. Оформлення курсової роботи

Обсяг текстової частини роботи має бути в межах 25—30 сторінок стандартного формату А4 (210 × 297 мм). Шрифт – 14, інтервал між рядками – 1,5. Times NewRoman

Всі сторінки зазначених елементів курсової роботи підлягають нумерації на загальних засадах.

Текст курсової роботи необхідно друкувати на текстовому полі сторінки розміром 170/257 мм, залишаючи, відповідно, береги таких розмірів: лівий – 30 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності, щільність тексту – однаковою.

Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту і дорівнювати 1,25.

6.2. Критерії оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання курсової роботи засновані на рекомендаціях науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України («Кредитно-модульна система підготовки фахівців у контексті Болонської декларації», «Засоби діагностики якості вищої освіти: Методичні рекомендації щодо виконання та захисту випускових робіт студентів», «Положення про всеукраїнський конкурс дипломних та магістерських робіт студентів вищих навчальних закладів» та ін.).

За курсову роботу оцінка виставляється за 30-бальною шкалою (див. таблицю). При цьому по кожному підрозділу тексту, оформленню і захисту роботи враховується повнота і правильність змісту, виконання і відповіді – високий (80-100 %), середній (60-70 %), низький рівень (10-50 % від максимальної оцінки).

Таблиця 1.

Критерії оцінювання курсової роботи з дисципліни «Міжнародні системи та глобальний розвиток»

Пункти оцінки	Максимальна оцінка, бали	Критерії оцінювання
Вступ	3	1 б. – обґрунтована актуальність обраної теми 1 б. – проаналізована ступінь вивчення проблеми в закордонних і вітчизняних джерелах 1 б. – мета, об'єкт, предмет, завдання, методи роботи відповідають досліджуваній темі
Розділ 1	5	1 б. – сформульована проблематика дослідження

		2 б. – розглянуті існуючі теоретичні підходи та всі точки зору її вивчення іншими науковцями 3 б. – обґрунтовані і розкриті методи дослідження
Розділ 2	5	2 б. – досліджено сучасний стан питання, динаміка, вплив різноманітних чинників. 3 б. – проведено аналіз існуючих проблем і можливих шляхів їхнього практичного вирішення
Висновки	3	1 б. – дотримання послідовності, логічності викладення матеріалу у висновках 2 б. – викладено висновки і пропозиції, що становлять предмет захисту, кінцеві результати виконаної роботи, що доводять досягнення автором поставленої мети дослідження
Список джерел	2	1 б. – відповідність оформлення списку джерел та літератури згідно з ДСТУ 8302:2015 1 б. – відповідність використаної літератури з проблемою, що досліджується
Оформлення роботи	2	2 б. – повна відповідність оформлення курсової роботи з методичними рекомендаціями
Захист роботи	10	5 б. – на захисті продемонстровано глибокі знання теми дослідження 5 б. – впевнена відповідь всі на запитання керівника
Всього балів:	30	
<i>Штрафні за невчасність</i>	- 10	

6.3. Рекомендовані теми курсових робіт:

1. Теоретико-методологічні засади міжнародних систем та глобального розвитку.
2. Глобалістика як наука.
3. «Міжнародні системи та глобальний розвиток» як навчальна дисципліна та об'єкт наукового аналізу.
4. Глобалізація як історичний процес, як історична епоха, як фундаментальна матриця сучасних міжнародних систем.
5. Поняття і сутність глобалізації і глобалістики.
6. Сучасні концепції глобалізації.
7. Концептуально-теоретичні засади дослідження міжнародних систем та глобального розвитку.
8. Теоретико-методологічні засади міжнародних систем та глобального розвитку
9. Методологічні виміри глобального розвитку.
10. Синергетична парадигма глобального розвитку.
11. Глобалізація і регіоналізація.
12. Місце і роль національної держави у міжнародних системах.
13. Вестфальський мир і його значення для становлення системи національних держав у Європі.
14. Принцип суверенітету, його зміст і еволюція.
15. Нація і держава, нація етнічна і політична.
16. Еволюція національних держав в умовах глобалізації.
17. Ієрархія та класифікація національних держав.
18. Супердержава і глобальний світ.

19. Місце національних держав серед глобальних гравців.
20. Філософія і архітектура постбіполярного світу.
21. Політологічні концепції глобального розвитку.
22. Еволюція біполярного світу.
23. «Червона» хвиля глобалізації: тріумф і колапс комунізму у XX столітті.
24. Україна у контексті біполярного світу.
25. Початок та завершення третьої світової, «холодної війни».
26. Причини та наслідки результатів «холодної війни».
27. Комунізм версус лібералізм.
28. Лібералізм як ідеологія переможців та ідейна основа глобалізації: філософія, витоки, прояви, різновиди.
29. Альтернатива глобального розвитку від Фукуями до Хантінгтона.
30. Політичний простір глобального світу і світовий порядок.
31. Цивілізаційна парадигма у сучасній глобалістиці.
32. Світовий порядок: суть та параметри.
33. Політичні концепції нового світового порядку.
34. Цивілізація як категорія глобального політичного аналізу.
35. Цивілізація як ключовий геополітичний гравець.
36. Еволюція поняття «цивілізація» та його використання в дослідженні міжнародних відносин.
37. Становлення цивілізаційної теорії.
38. Типологія локальних цивілізацій.
39. Політичний час глобального світу.
40. Політичний простір глобального світу.
41. Проблема взаємодії цивілізацій і характер її впливу на міжнародні відносини.
42. Проблема цивілізаційної ідентифікації України.
43. Україна в контексті світових цивілізацій.
44. Глобальні міжнародні системи.
45. Ієрархія, структура, закономірності еволюції та взаємодії.
46. Типи міжнародних систем.
47. Основні характеристики Вестфальської системи.
48. Особливості Віденської міжнародної системи.
49. Проблема перебудови міжнародних відносин після Першої світової війни.
50. Версальсько-Вашингтонська система.
51. Ялтинсько-Постдамська міжнародна система.
52. Формування сучасної міжнародної системи.
53. Цивілізаційні ключові гравці глобального розвитку.
54. Ідентичність північноамериканської цивілізації.
55. Геополітична природа становлення США як наддержави. Від ізоляціонізму до гегемонізму.
56. Конфуціанська цивілізація: філософія, ідентичність, потенціал.
57. Феномен сучасного Китаю.
58. Перспектива світового порядку і шанси на зміну лідера.
59. Азійськотихоокеанський регіон – зона глобального прискорення.
60. Цивілізаційна матриця мусульманського світу.
61. Глобальна енергетика і мусульманський світ.
62. Економічна глобалізація: ТНК, світова фінансова система, постіндустріальна економічна епоха.
63. Економіка – фундаментальна матриця глобалізації.
64. Від постіндустріального до інформаційного суспільства.
65. ТНК і національні держави.
66. Глобальна енергетика: генеза та актуалізація.

67. Монетаризація глобального економічного простору.
68. Торгівля у контексті XX віку. СОТ: міжнародна конкуренція та національний суверенітет.
69. Місце і роль управління в становленні систем сталого розвитку в умовах глобальної трансформації.
70. Управлінська діяльність в міжнародних системах як предмет соціально-філософської рефлексії.
71. Роль управління у становленні міжнародних систем сталого розвитку в умовах глобалізації.
72. Національні держави і ТНК як головні суб'єкти сучасного світовлаштування.
73. Держава як структурозумовлюючий суб'єкт світової системи: плюси і мінуси сучасного державотворення.
74. Проблеми управління у становленні системи сталого розвитку: зарубіжний і вітчизняний контекст.
75. Інновації як основа розвитку сучасного соціуму, економічного зростання і цивілізаційного розвитку.
76. Управління глобальною системою в умовах нелінійного мислення, невизначеності та альтернативності.
77. Україна в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції в умовах глобального розвитку.
78. Україна в контексті європейської інтеграції та глобалізації.
79. Переваги і недоліки вступу України до НАТО.
80. Місце і роль України в глобалізаційних процесах.
81. Роль самоорганізаційних процесів в євроінтеграції.
82. Основні напрями та механізми підвищення євроінтеграційної політики.
83. Формування ноосферної концепції регіону в умовах глобального розвитку.

7. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Міжнародні системи та глобальний розвиток» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль є складовою організації освітнього процесу. Поточна підсумкова оцінка – це сума балів, отриманих здобувачем за виконання всіх видів робіт, передбачених програмою дисципліни.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) на практичних заняттях проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю, виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань, тестів.

Сума балів за виконані завдання на практичному занятті наведена в табл. 8.

Поточний контроль самостійної роботи здобувачів проводиться у формі опрацювання навчальної літератури та нормативно-правових документів за темою, підготовка доповідей.

Сума балів за виконані завдання самостійної роботи здобувачів наведена в табл. 8.

Сума балів, які здобувач може набрати за поточним контролем разом з курсовою роботою дорівнює 60.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів за **поточним контролем**:

Кількість балів	Критерії оцінювання
-----------------	---------------------

28-30	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
25-27	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
22-24	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, виконання завдань до кожного практичного заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
18-21	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
13-17	Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
9-12	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
4-8	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення

	істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-3	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення поточної оцінки, і враховуються при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи практичному занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою

Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться у письмовій формі у вигляді семестрового екзамену (за чотирирівневою шкалою оцінювання). Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється після вивчення дисципліни.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання № 1 – 10 балів .

Теоретичне питання № 2 – 10 балів .

Творче питання – 20 балів.

Оцінювання знань та умінь здобувачів при **підсумковому** контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.

0-9	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.
-----	--

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

За бажанням (та за згодою викладача) здобувач має можливість обрати тестову форму екзаменаційного завдання (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

У разі настання / продовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **екзамен в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Міжнародні системи та глобальний розвиток». <https://dist.karazin.ua/moodle/login/index.php>

Оцінка успішності здобувача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок за поточним та підсумковим контролем.

Здобувачі, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання екзамену кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

8.Схема нарахування балів

Поточний контроль (загальний бал за темами), з якого:									Курсова робота	Разом	Екзамен	Сума
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9				
3	3	3	3	3	3	4	4	4	30	60	40	100
на практичних заняттях (бали)												
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9				
2	2	2	2	2	2	2	2	2				
самостійна робота здобувачів (бали)												
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9				
1	1	1	1	1	1	2	2	2				

Набрана кількість рейтингових балів здобувачем служить основою для оцінки.

За результатами поточного та підсумкового контролю здобувач може набрати від 0 до 100 балів включно.

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів за 2-х бальною шкалою

Високий рівень 2 бали	Відповідь здобувача характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, його відповіді характеризуються креативним підходом.
Середній рівень 1 бал	Відповідь здобувача характеризується повним і змістовним знанням теоретичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями. Але він допускає деякі неточності, його відповіді не характеризуються креативним підходом.
Незадовільний рівень 0 балів	У здобувача дуже слабкий рівень знання теоретичного матеріалу; відсутні навички аналізу проблем соціологічного

	вивчення міжнародних відносин, він допускає змістовні помилки у відповідях на конкретні питання.
--	--

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	Для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Бадах Ю. Г. «Холодна війна» та її виміри (1946-1991) / Ю. Г. Бадах. К.: КНТЕУ, 2009. – 456 с.
2. Зінченко А. Л. Історія дипломатії: від давнини до Нового часу / А. Л. Зінченко. К.: Проза, 2005. 560 с.
3. Зленко А. Дипломатия и политика: Украина в процессе динамических геополитических перемен / А. Зленко. Х.: Фолио, 2004. 559 с.
4. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (1991-2003) / С. В. Віднянський [та ін.]; НАН України, Інститут історії України. К.: Генеза, 2004. 616 с.
5. Іваницька О. П. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і – 2000-і роки): Навч. посіб. / О. П. Іваницька. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 720 с.
6. Іваницька О. П. Історія міжнародних відносин (1918-1945 роки): Навч. посіб. / О. П. Іваницька. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. 632 с.
7. Історія міжнародних відносин (від Стародавнього світу до початку XX ст.): Навч. посіб. / Я. Б. Турчин, Р. Б. Демчишак, Т. І. Плазова. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2013. 139 с.
8. Коппель О. А. Міжнародні системи. Світова політика / О. А. Коппель. О. С. Пархомчук. К.: ФАДА, ЛТД. 2001. 224 с.
9. Коппель О. А. Альтернативні концепції нового міжнародного порядку / О. А. Коппель, О. С. Пархомчук // Політикус. - 2016. - Вип. 3. - С. 149-153.
10. Кучменко Е. М. Історія міжнародних відносин першої половини XX ст. : у 2 ч. / Е. М. Кучменко. К. : ІПК ДСЗУ, 2007. Ч. 1. 369 с.; Ч. 2. 386 с.
11. Кучик О. С. Зовнішня політика України: навчальний посібник / О. С. Кучик, О. А. Заяць. К.: Знання, 2010. 334 с.
12. Мальський М. З. Теорія міжнародних відносин / М. З. Мальський, М. М. Мацях. К.: Знання, 2007. 461 с.
13. Мартиненко А. К. Міжнародні відносини 1945-1975 років: навчальний посібник / А. К. Мартиненко, Б. А. Мартиненко. К.: Ліра-К, 2007. 366 с.
14. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–1970-ті роки): підруч. / В. А. Манжола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуков та ін. К.: Либідь, 1999. 558 с.
15. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000-ні роки): підруч. / В. А. Манжола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуков та ін. Київ: Либідь, 2001. 622 с.
16. Міжнародні відносини і зовнішня політика / Л. Ф. Гайдуков, В. Г. Кремень, Л. В. Губерський [та ін.]. Київ: Либідь, 2001. 265 с.

17. Міжнародні відносини та світова політика: Підручник / Кер. авт. кол. В. Ю. Крушинський; за ред. В. А. Манжоли. К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. 863 с.
18. Міжнародні відносини та світова політика / В. А. Манжола, О. А. Коппель, В. Ю. Крушинський та ін. Київ: Знання, 2014. 662 с.
19. Міжнародні системи та глобальний розвиток / В. А. Манжола, О. А. Коппель, О. С. Пархомчук та ін. – Київ: Знання, 2014. – 526 с
20. Пронь С.В. Міжнародні відносини та зовнішня політика. 1914-1991 роки: Навч. посіб. / С. В. Пронь. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили, 2009. 140 с.
21. Хижняк І. А. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648-1918): Підручник / І. А. Хижняк. К.: Персонал, 2009. 224 с.
22. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): Підручник / Л. Д. Чекаленко, С. Г. Федуняк. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 464 с.

Допоміжна література

1. Арон Р. Мир і війна між націями / Р. Арон. К.: Юніверс, 2000. 450 с.
2. Бебик В. М. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика / В. М. Бебик, С. О. Шергін, Л. О. Дегтерьова. К.: Університет «Україна», 2006. 208 с.
3. Бжезінський З. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи / З. Бжезінський. Львів: Лілея-НВ, 2000. 236 с.
4. Бжезінський З. Вибір: світове панування чи світове лідерство / З. Бжезінський К.: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 203 с.
5. Брусиловська О. І. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н. е. – сер. XVII ст. н. е.): навч.-метод. посіб. / О. І. Брусиловська, І. М. Коваль. Одеса: Одеськ. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2013. 188 с.
6. Веджвуд С. В. Тридцятилітня війна / С. В. Веджвуд. М.: АСТ, 2013. 576 с.
7. Документи та матеріали з історії міжнародних відносин періоду холодної війни; [уклад. О. І. Сич, А. В. Мінаєв]. Чернівці : Рута, 2008. 47 с.
8. Донеллі Д. Права людини у міжнародній політиці / Д. Донеллі. Л.: Кальварія, 2004. 280 с.
9. Історія сучасного світу : соціально-політична історія. XV- початку XXI століть : навч. посіб. / [Ю. А. Горбань, Б. І. Білик, М. М. Карабанов [та ін.] ; за ред. Ю. А. Горбаня. 4-те вид., переробл. і допов. К.: Знання, 2012. 438 с.
10. Копійка В. В. Європейський Союз: Історія і засади функціонування: Навч. посіб. 2-ге вид., виправ. і доп. / Копійка В. В., Шинкаренко Т. І. К., 2012. 759 с.
11. Кривонос Р. А. Німеччина у структурі європейської співпраці / Р. А. Кривонос. К.: КНЕУ, 2004. 165 с.
12. Крушинський В. Ю. Британська Європа чи Європейська Британія: Велика Британія в європейських інтеграційних процесах / В. Ю. Крушинський. К.: ВПЦ «Київський ун-т», 2003. 214 с.
13. Крушинський В. Ю. Міжнародні відносини та світова політика. 1945-1980. Дати. Події. Факти: Навч. Посібник / В. Ю. Крушинський, В. А. Манжола. К.: Либідь, 2007. 192 с.
14. Лиман С. И. Идеи в латах: Запад или Восток? Средневековье в оценках медиевистов Украины (1804 - первая половина 1880-х гг.) / С. И. Лиман. Х.: ХГАК, 2009. 688 с.
 - а. Лиман С. И. Крестоносцы и Византия: железом по мрамору. История противостояния и её отражение в творчестве В. К. Надлера / С. И. Лиман // Византийская мозаика. – Х., 2017. – Вып. 5. – С. 99-132.
15. Лотоцький С. Україна в світовому геополітичному просторі / С. Лотоцький, С. Трохимчук. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2002. 192 с.
16. Малик Я. Й. Організація Північноатлантичного Договору: зміст і характер діяльності: навчальний посібник / Я. Й. Малик, Ю. М. Мороз. Львів: ПАІС, 2006. 90 с.

17. Мартинов А. Ю. Об'єднання Німеччини: від «Боннської» до «Берлінської» республіки (1990-2005 рр.) / А. Ю. Мартинов. К. : Ін-т історії України НАНУ, 2006. 416 с.
18. Машевський О. П. Проблема Чорноморських проток у міжнародних відносинах (1870 – початок 1920-х рр.) / О. П. Машевський. К. : Аквілон-Плюс, 2010. 791 с.
19. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності / Філіпенко А. С., Будкін В. С., Дудченко М. А. та ін. К.: Знання України, 2004. 304 с.
20. Орлова Т. В. Сучасна політична історія країн світу: навч. посіб. для студентів, аспірантів, викладачів ВНЗ / Орлова Т. В. К., 2013. 677 с.
21. Павлюк В. В. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1918-1945) : підручник для студентів / В. В. Павлюк. Львів: ЛА «Піраміда», 2010. 284 с.
22. Перепелиця Г. М. Асиметрія міжнародних відносин / Г. М. Перепелиця, О. В. Заремба, Пол Д'аньєрі [та ін]; за ред. Г. М. Перепелиці, О. М. Субтельного. К.: Видавничий дім «Стилос», 2005. 555 с.
23. Подаляк Н. Могутня Ганза. Комерційний простір, міське життя і дипломатія XII – XVII століть / Н. Подаляк. К.: Темпора, 2009. 360 с.
24. Політична географія і геополітика: Навч. посіб. / За ред. Б. П. Яценка. К.: Либідь, 2007. 256 с.
25. Постоловський Р. М. Встановлення тоталітарних режимів у країнах Центральної та Південно-Східної Європи (1944–1953): Хрестоматія для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України / Р. М. Постоловський, Є. П. Пугач, С. Ю. Страшнюк. Харків: Бізнес інформ, 2000. 470 с.
26. Пронь С. В. США та Японія в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (50-90-ті роки XX ст.) / С. В. Пронь. Миколаїв: Вид-во МДГУ, 2003. 244 с.
27. Стігліц Дж. Глобалізація та її тягар / Дж. Стігліц. К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2003. 362 с.
28. Сучасна історія зарубіжних країн. Програма та навчально-методичні матеріали до курсу / Укладачі: Лиман С. І., Тортіка М. В. Х.: ХДАК, 2013. 68 с.
29. США і світ ХХІ століття: монографія / Пахомов Ю. М., Коваль І. М., Шергін С. О. та інші. – К.: Центр вільної преси, 2013. 620 с.
30. Україна і світ: прагнення змін / М. Антонович, Н. Висоцька, С. Курбатов [та ін.]. К.: Дух і літера, 2010. 448 с.
31. Українська дипломатична енциклопедія: У. 2х т. / Редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. К.: Знання України, 2004. Т.1. 760 с., Т. 2. 812 с.
32. Холліс М. Пояснення і розуміння міжнародних відносин / М. Холліс, С. Сміт. Х.: Видавнича група «РА-Каравела», 2002. 216 с.
33. Цветков Г. М. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917-1945 рр.: Навч. посіб. / Г. М. Цветков. К.: Либідь, 1997. 232 с.
34. Цимбалистий В. Ф. Теорія міжнародних відносин: Навч. посіб / В. Ф. Цимбалистий. Львів: Новий Світ- 2000, 2009. 360 с.
35. Шамраєва В. М. Спільна міграційна політика ЄС в контексті євроінтеграційних устремлінь України / В. М. Шамраєва // Актуальні проблеми державного управління. - 2009. - № 2. - С. 305-312.
36. Шамраєва В. М. Основи зовнішньополітичної концепції президента Б. Обама / В. М. Шамраєва // Теорія та практика державного управління.–2012. Вип 2 (37). - С. 407-414.
37. Щербак Ю. Україна: виклик і вибір: перспективи України в глобалізованому світі ХХІ століття / Ю. Щербак. К.: Дух і Літера, 2003. 578 с.
38. Яковенко Н. Л. Велика Британія в сучасній системі міжнародних відносин: заявка на європейське лідерство / Н. Л. Яковенко. К.: Науковий світ, 2003. 227 с.
39. Gray C. S. War, peace and international relations: an introduction to strategic history / Colin S. Gray. N.Y.: Routledge, 2007. 306 p.
40. Wilkinson P. International Relations: A Very Short Introduction / Paul Wilkinson. Oxford: Oxford University Press, 2007. 144 p.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Брусиловська О. І., Коваль І. М. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н. е. – сер. XVII ст. н. е.): навч.-метод. посіб. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uk.x-pdf.ru/5istoriya/1563434-1-oi-brusilovska-im-koval-istoriya-mizhnarodnih-vidnosin-ser-iii-tis-ser-xvii-ne-navchalno-metodichniy-posibnik-dl.php>

3. Білошицький С. Є. ООН у системі глобального управління: перспективи реформування і демократизації [Електронний ресурс] / С. Є. Білошицький. — Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2010_30/Gileya30/P15_doc.pdf

4. Бжезінський З. Велика шахівниця. Американська першість та її стратегічні імперативи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: dontsov-nic.com.ua/wp-content/.../03/Bjezinski.Velyka-shahivnytsia.pdf

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

– дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

– дистанційно на платформі Moodle (<http://dist.karazin.ua/moodle>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

– аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборобою відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Міжнародні системи та глобальний розвиток». <https://dist.karazin.ua/moodle/login/index.php>

12. Перелік питань до екзамену

1. Теоретико-методологічні засади міжнародних систем та глобального розвитку.
2. Глобалістика як наука.
3. «Міжнародні системи та глобальний розвиток» як навчальна дисципліна та об'єкт наукового аналізу.
4. Глобалізація як історичний процес, як історична епоха, як фундаментальна матриця сучасних міжнародних систем.
5. Поняття і сутність глобалізації і глобалістики.
6. Сучасні концепції глобалізації.
7. Концептуально-теоретичні засади дослідження міжнародних систем та глобального розвитку.

8. Теоретико-методологічні засади міжнародних систем та глобального розвитку
9. Методологічні виміри глобального розвитку.
10. Синергетична парадигма глобального розвитку.
11. Глобалізація і регіоналізація.
12. Місце і роль національної держави у міжнародних системах.
13. Вестфальський мир і його значення для становлення системи національних держав у Європі.
14. Принцип суверенітету, його зміст і еволюція.
15. Нація і держава, нація етнічна і політична.
16. Еволюція національних держав в умовах глобалізації.
17. Ієрархія та класифікація національних держав.
18. Супердержава і глобальний світ.
19. Місце національних держав серед глобальних гравців.
20. Філософія і архітектура постбіполярного світу.
21. Політологічні концепції глобального розвитку.
22. Еволюція біполярного світу.
23. «Червона» хвиля глобалізації: триумф і колапс комунізму у XX столітті.
24. Україна у контексті біполярного світу.
25. Початок та завершення третьої світової, «холодної війни».
26. Причини та наслідки результатів «холодної війни».
27. Комунізм версус лібералізм.
28. Лібералізм як ідеологія переможців та ідейна основа глобалізації: філософія, витоки, прояви, різновиди.
29. Альтернатива глобального розвитку від Фукуями до Хантінгтона.
30. Політичний простір глобального світу і світовий порядок.
31. Цивілізаційна парадигма у сучасній глобалістиці.
32. Світовий порядок: суть та параметри.
33. Політичні концепції нового світового порядку.
34. Цивілізація як категорія глобального політичного аналізу.
35. Цивілізація як ключовий геополітичний гравець.
36. Еволюція поняття «цивілізація» та його використання в дослідженні міжнародних відносин.
37. Становлення цивілізаційної теорії.
38. Типологія локальних цивілізацій.
39. Політичний час глобального світу.
40. Політичний простір глобального світу.
41. Проблема взаємодії цивілізацій і характер її впливу на міжнародні відносини.
42. Проблема цивілізаційної ідентифікації України.
43. Україна в контексті світових цивілізацій.
44. Глобальні міжнародні системи.
45. Ієрархія, структура, закономірності еволюції та взаємодії.
46. Типи міжнародних систем.
47. Основні характеристики Вестфальської системи.
48. Особливості Віденської міжнародної системи.
49. Проблема перебудови міжнародних відносин після Першої світової війни.
50. Версальсько-Вашингтонська система.
51. Ялтинсько-Постдамська міжнародна система.
52. Формування сучасної міжнародної системи.
53. Цивілізаційні ключові гравці глобального розвитку.
54. Ідентичність північноамериканської цивілізації.
55. Геополітична природа становлення США як наддержави. Від ізоляціонізму до гегемонізму.

56. Конфуціанська цивілізація: філософія, ідентичність, потенціал.
57. Феномен сучасного Китаю.
58. Перспектива світового порядку і шанси на зміну лідера.
59. Азійськотихоокеанський регіон – зона глобального прискорення.
60. Цивілізаційна матриця мусульманського світу.
61. Глобальна енергетика і мусульманський світ.
62. Економічна глобалізація: ТНК, світова фінансова система, постіндустріальна економічна епоха.
63. Економіка – фундаментальна матриця глобалізації.
64. Від постіндустріального до інформаційного суспільства.
65. ТНК і національні держави.
66. Глобальна енергетика: генеза та актуалізація.
67. Монетаризація глобального економічного простору.
68. Торгівля у контексті ХХ віку. СОТ: міжнародна конкуренція та національний суверенітет.
69. Місце і роль управління в становленні систем сталого розвитку в умовах глобальної трансформації.
70. Управлінська діяльність в міжнародних системах як предмет соціально-філософської рефлексії.
71. Роль управління у становленні міжнародних систем сталого розвитку в умовах глобалізації.
72. Національні держави і ТНК як головні суб'єкти сучасного світовлаштування.
73. Держава як структурозумовлюючий суб'єкт світової системи: плюси і мінуси сучасного державотворення.
74. Проблеми управління у становленні системи сталого розвитку: зарубіжний і вітчизняний контекст.
75. Інновації як основа розвитку сучасного соціуму, економічного зростання і цивілізаційного розвитку.
76. Управління глобальною системою в умовах нелінійного мислення, невизначеності та альтернативності.
77. Україна в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції в умовах глобального розвитку.
78. Україна в контексті європейської інтеграції та глобалізації.
79. Переваги і недоліки вступу України до НАТО.
80. Місце і роль України в глобалізаційних процесах.
81. Роль самоорганізаційних процесів в євроінтеграції.
82. Основні напрями та механізми підвищення євроінтеграційної політики.
83. Формування ноосферної концепції регіону в умовах глобального розвитку.